

Europos peizažai iš Mykolo Žilinsko kolekcijos

Parodoje pristatomi įspūdingiausi ir įdomiausi Europos peizažai iš žymaus lietuvių kultūrininko, kolekcininko ir meno mecenato Mykolo Žilinsko (1904–1992) Lietuvai padovanotos didžiulės kolekcijos, saugomos Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune. Šią 1685 meno kūrinių kolekciją jis surinko gyvendamas priverstinėje emigracijoje Vakarų Berlyne, tad nenuostabu, kad ją sudaro daugiausiai užsienio dailininkų kūriniai, sukurti XVI a. pab. – XX a. pirmoje pusėje. Joje gausu portretų, naturmortų, žanrinių, religinių ir mitologinių kompozicijų, tačiau didžiausią dalį sudaro būtent XIX–XX a. peizažai.

Pirmosios dosnaus mecenato dovanojamų paveikslų siuntos pradėjo keliauti į Lietuvą dar gana gūdžiu sovietmečiu (1967–1974), ir anuomet daugumai žmonių buvo pirmasis išsvajoto gaivaus vakarietiško oro gūsis ir savotiškas langas į Europą, galimybė pasigėrėti nuostabiais, tačiau, gyvenant už „geležinės uždangos“, daugumai nepasiekiamais jos vaizdais ir joje sukurtais meno kūriniais. Tikimės, kad savo kraštovaizdžiu tokios įvairiavidės gražiosios Europos vaizdai džiugins lankytojus ir šiandien, kai jau beveik du dešimtmečius esame lygiateisė Europos Sąjungos bendrijos dalis, galime nevaržomai po ją keliauti ir realybėje gėrėtis jos nuostabiais peizažais, tapusiais įkvėpimo šaltiniu ir daugumai dailininkų.

Pirmojoje salėje eksponuojamuose peizažuose įamžintos šiaurinės ir vakarinės Europos pakrantės, skalaujamos Norvegų, Šiaurės, Baltijos jūrų ir Atlanto vandenyno. Šiaurietiška vėsa ir gaiva dvelkia Norvegijos fiordai, meistriškai nutapyti švedo A. Yströmo bei vokiečio H. Kiekebuscho. Šiaurės jūros pakrantės vaizdu galime pasigėrėti jaukiame žymaus olandų peizažisto J. Israëlso kūrinyje. O prancūzo E. Lepoitteveno drobėje jau regime visai kitokią – uolėtą Atlanto vandenyno skalaujamą Bretanės pakrantę. Dar kiti dailininkai, tokie kaip vokiečių P. Wallatas, labiausiai mėgo tapyti atviros jūros vaizdus ir mus žavi savo marinomis.

Antrojoje salėje kviečiame leisti į tolimesnę kelionę po gražiąją Europą ir trumpam užsukti paklajoti tiek jos garsiųjų, tiek mažiau žinomų, bet ne mažiau žavių miestų gatvelėmis. M. Žilinsko antraisiais namais tapusį Berlyną regime įamžintą vokiečių dailininko O. Nagelio paveiksle. Dar vieno vokiečių tapytojo H. Herrmanno drobėje atgyja jauki žuvų prekyvietė Olandijoje. Prancūzo J. B. A. Guillaumin'o ir vokiečio R. Küpperio darbai kviečia drauge pasivaikščioti elegantiškais Senos pakrantėmis Paryžiuje. O anglo J. S. Hollando drobėje galime pasigėrėti Venecijos vaizdu iš jūros.

Trečiojoje ir ketvirtojoje salėje karaliauja Europos kalnų kraštovaizdžiai. Daugumoje jų įamžintos didingosios Alpės. Lankytojai gali mėgautis tiek įspūdingomis jų panoramomis, tiek aukščiausiomis viršukalnėmis bei tarp jų įsiterpusiais nuostabiais kalnų ežerais. Prancūzo A. Pansé paveiksle regime aukščiausią Šveicarijos Alpių viršukalnę – Materhorną (4478 m). Interlakene gyvenęs šveicarų tapytojas ir grafikas H. Fischeris savo peizažuose mėgo tapyti aplink šį miestelį plytinčių Šveicarijos Alpių vaizdus, ypač Jungfrau kalnų masyvo, kurio viršukalnės Jungfrau ir Monchas taip pat perkopia 4 kilometrų aukštį. O Vokiečių dailininko L. von Sengerio drobėje įamžinta aukščiausia Austrijos teritorijoje esanti Alpių viršukalnė Grosglokneris (3798 m) ir jos papėdėje stovinti Šv. Vincento bažnyčia. Vokietijos teritorijoje plytinčių Bavarijos Alpių vaizdus matome vokiečių dailininkų H. Münnicho ir K. J. Herrmanno drobėse. O nusileidus nuo Alpių kviečiame pasigėrėti vokiečių dailininkų F. Wildhageno ir F. A. Schmidto įamžintais saulėtosios Italijos kraštovaizdžiais.

Parodą parengė

Irmantė Šarakauskienė ir Palmyra Sakalauskienė

Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus